

REPUBLIKA E KOSOVËS - РЕПУБЛИКА КОСОВО - REPUBLIC OF KOSOVO
GJYKATA KUSHTETUESE
УСТАВНИ СУД
CONSTITUTIONAL COURT

Priština, 13. februara 2018. godine
Ref. br.: RK 1199/18

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI

u

slučaju br. KI123/17

Podnosilac

Hasim Eljami

**Ocena ustavnosti rešenja Rev. br. 95/2017 Vrhovnog suda Kosova
od 15. maja 2017. godine**

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Arta Rama-Hajrizi, predsednica
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Bekim Sejdiu, sudija
Selvete Gërxhaliu-Krasniqi, sudija i
Gresa Caka-Nimani, sudija

Podnosilac zahteva

1. Zahtev je podneo Hasim Eljami (u daljem tekstu: podnosilac zahteva), koga zastupa Miftar Islami, advokat iz Uroševca.

Osporena odluka

2. Osporena odluka je rešenje Rev. br. 95/2017 Vrhovnog suda Kosova od 15. maja 2017. godine (u daljem tekstu: Vrhovni sud) kojim je odbačen, kao nedozvoljen, zahtev podnosioca za reviziju podnetu protiv presude Apelacionog suda (Ac. br. 73/2016 od 29. decembra 2016. godine). Podnosilac zahteva je primio osporenu odluku 13. juna 2017. godine.

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar je ocena ustavnosti osporene odluke, kojom se tvrdi da su povređena prava podnosioca zahteva garantovana stavom 1, člana 3. [Jednakost pred zakonom], članom 24. [Jednakost pred zakonom], članom 46. [Zaštita imovine] i stavom 2, člana 102. [Opšta načela sudskog sistema] Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav).

Pravni osnov

4. Zahtev je zasnovan na članu 113.7 Ustava, članovima 22. i 47. Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo br. 03/L-121 (u daljem tekstu: Zakon) i pravilu 29 Poslovnika o radu Ustavnog suda (u daljem tekstu: Poslovnik).

Postupak pred Ustavnim sudom

5. Dana 13. oktobra 2017. godine, podnosilac je putem pošte podneo zahtev Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).
6. Dana 18. oktobra 2017. godine, predsednica Suda je imenovala sudiju Ivana Čukalovića za sudiju izvestioca i Veće za razmatranje, sastavljeno od sudija: Snezhana Botusharova (predsedavajuća), Bekim Sejdiu i Selvete Gërxhaliu-Krasniqi.
7. Dana 24. oktobra 2017. godine, Sud je obavestio podnosioca o registraciji zahteva i poslao kopiju zahteva Vrhovnom sudu Kosova. Istog datuma, Sud je tražio od Osnovnog suda u Prizrenu-Ogranka u Dragašu da podnese povratnicu koja pokazuje kada je podnosiocu zahteva uručeno rešenje Rev. br. 95/2017 Vrhovnog suda od 15. maja 2017. godine.
8. Dana 6. novembra 2017. godine, Osnovni sud u Prizrenu-Ogranak u Dragašu, je obavestio Sud da je gore navedeno rešenje suda poslato zastupniku podnosioca zahteva 13. juna 2017. godine.
9. Dana 11. januara 2018. godine, Veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca i iznelo preporuku Sudu o neprihvatljivosti zahteva.

Pregled činjenica

10. Dana 24. novembra 1988. godine, Opštinski sud u Dragašu je (presuda C. br. 263/81) potvrdio suvlasništvo na ime dva brata za jednu parcelu u selu Leštane u opštini Dragaš.
11. Neodređenog datuma, 3 potomka jednog od dva suvlasnika su podnela tužbu Opštinskom sudu u Dragašu za utvrđivanje suvlasništva na svoje ime dela od 1/2 parcele.
12. U međuvremenu, pet potomaka drugog suvlasnika, jedan od njih je podnosilac zahteva (u daljem tekstu: podnosilac zahteva i drugi), su pred gore navedenim sudom podneli protivtužbu za utvrđivanje prava vlasništva na čitavoj spornoj parceli na osnovu zastarelosti. U njihovoj protivtužbi, oni su tvrdili da su spornu parcelu stalno, još od 1968. godine, posedovali i koristili.
13. Dana 29. maja 2013. godine, Osnovni sud u Prizrenu-Ogranak u Dragašu (u daljem tekstu: Osnovni sud) je presudom (C. br. 143/07) usvojio tužbeni zahtev tužilaca, potvrđujući da su oni bili suvlasnici dela od 1/2 gore navedene parcele, odnosno svaki idealnog dela 1/6 parcele. Osnovni sud je, dalje, obavezao podnosioca zahteva i druge da tužiocima priznaju ovo pravo vlasništva, da im predaju u suvlasništvo i neograničeno korišćenje i dozvole registraciju imovine u Direkciji za geodeziju, katastar i urbanizam. Nakon toga, Osnovni sud je odbio protivtužbu podnosioca zahteva i drugih, kao neosnovanu, utvrđujući da su suvlasnici samo dela od 1/2 parcele.
14. U svojoj presudi, Osnovni sud je utvrdio da nisu bili ispunjeni zakonski uslovi za sticanje vlasništva na osnovu zastarelosti. Što se tiče tvrdnji izloženih u protivtužbi, Sud je obrazložio *"[...] na osnovu pravosnažne Presude C. br. 263/ 81 [od 24. novembra 1988. godine] Sud nije prihvatio kao osnovanu jer je ova sporna parcela kupljena finansijskim sredstvima [...] od oca tužioca i od oca tuženih, a isti su koristili ovu parcelu godinama i to do 2001. godine, gde je u slučaju predstavljanja predloga za određivanje granica (međe) sporne parcele nastao spor između strana [u parničnom postupku]..."*
15. Neodređenog datuma protiv gore navedene presude Osnovnog suda podnosilac zahteva i drugi su uložili žalbu Apelacionom sudu. U svojoj žalbi, podnosilac zahteva i drugi su tvrdili bitnu povredu odredaba parničnog postupka, pogrešno i nepotpuno utvrđivanje činjeničnog stanja i pogrešnu primenu materijalnog prava.
16. Dana 29. decembra 2016. godine, Apelacioni sud je (presuda Ac. br. 3424/2013) odbio, kao neosnovanu, žalbu podnosioca zahteva i drugih kao neosnovanu i usvojio žalbu tužilaca kao osnovanu.
17. Apelacioni sud je u svojoj presudi utvrdio da je Osnovni sud u potpunosti i pravično utvrdio činjenično stanje. Apelacioni sud, kada se pozvao na utvrđeno činjenično stanje i utvrdivši da su spornu parcelu koristili i tužioci, potvrdio je da podnosilac

zahteva i drugi nisu stekli pravo vlasništva na osnovu zastarelosti. Shodno tome, Apelacioni sud je utvrdio da Osnovni sud nije izvršio povredu odredaba parničnog postupka i pravično je primenio materijalno pravo.

18. Neodređenog datuma, podnosilac zahteva i drugi su podneli zahtev za reviziju Vrhovnom sudu protiv gore navedene presude Apelacionog suda.
19. Dana 15. maja 2017. godine, Vrhovni sud (rešenje Rev. br. 95/2017) je zahtev za reviziju odbacio kao neprihvatljiv.
20. Pozivajući se na odredbe Zakona o parničnom postupku (u daljnjem tekstu: ZPP), Vrhovni sud je utvrdio da revizija u ovoj pravnoj stvari nije dozvoljena, jer je vrednost predmeta spora koju su tužioci i podnosilac zahteva i drugi naveli u svojim tužbenim zahtevima i protivtužbom pred Osnovnim sudom, manja od granice vrednosti predmeta spora koja je propisana u odredbama gore navedenog Zakona.

Navodi podnosioca

21. Podnosilac zahteva tvrdi da je osporenom odlukom Vrhovnog suda *“[...] na drastičan način ugroženo ustavno pravo, opisano u odredbi člana 3. stav 1.; član 24. stav 1.; član 46. stav 1. i član 102. stav 2.; ugrožavajući tako garantovana prava Ustavom, kao što su Jednakost pred zakonom, Pravo na garantovanu imovinu i Pravo na pravično i nepristrasno suđenje, koji tokom odlučivanja u pomenutom predmetu nisu primenjeni kao osnovni principi.”*
22. Podnosilac zahteva tvrdi da su Osnovni sud i Apelacioni sud pogrešno utvrdili činjenično stanje.
23. Međutim, što se tiče pitanja vrednosti predmeta spora, podnosilac zahteva tvrdi da *“ako sud smatra, posebno onaj prvostepeni, da iznos slučaja ne odgovara sa pravim iznosom tržišta ove nepokretnosti, on je trebao da uz podršku odredbe iz člana 36. ZPP -a da traži određivanje realnog iznosa spora, kao što nije delovao prvostepeni sud.”*

Prihvatljivost zahteva

24. Sud prvo razmatra da li su ispunjeni uslovi prihvatljivosti propisani u Ustavu, dalje utvrđeni u Zakonu i navedeni u Poslovniku.
25. U tom smislu, Sud se poziva na stavove 1 i 7, člana 113. [Jurisdikcija i ovlašćene strane] Ustava, koji propisuju:

“1. Ustavni sud odlučuje samo u slučajevima koje su ovlašćene strane podnele sudu na zakonit način.

[...]

“7. Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom.”

26. Sud, takođe, razmatra da li je podnosilac zahteva ispunio uslove za podnošenje zahteva u skladu sa rokovima utvrđenim u članu 49. Zakona, koji propisuje:

Član 49
[Rokovi]

“Podnesak se podnosi u roku od 4 meseci. Rok počinje od dana kada je podnosilac primio sudsku odluku...”

27. Što se tiče ispunjenja ovih uslova, Sud utvrđuje da je podnosilac zahteva ovlašćena strana, koja osporava akt javnog organa, odnosno rešenje Rev. br. 95/2017 Vrhovnog suda od 15. maja 2017. godine, nakon što je iscrpeo sva pravna sredstva. Podnosilac zahteva je takođe podneo svoj zahtev u skladu sa rokovima koji su propisani u članu 49. Zakona.
28. Međutim, Sud u nastavku treba da oceni da li su ispunjeni uslovi propisani u članu 48. [Tačnost podneska] Zakona i pravilu 36 [Kriterijum o prihvatljivosti] Poslovnika, koji propisuju:

Član 48
[Tačnost podneska]

“Podnosilac podneska je dužan da jasno naglasi to koja prava i slobode su mu povređena i koji je konkretan akt javnog organa koji podnosilac želi da ospori.”

Pravilo 36
[Kriterijum o prihvatljivosti]

(1) Sudu je dozvoljeno da rešava zahtev

[...]

(d) ako je zahtev prima facie opravdan ili nije očigledno neosnovan.

(2) Sud proglašava zahtev kao očigledno neosnovan kada zaključí:

[...]

(b) da iznete činjenice ni na koji način ne opravdavaju tvrdnju o kršenju ustavnih prava, [...]

(d) da podnosilac zahteva nije u dovoljnoj meri potkrepio svoju tvrdnju.

29. Sud podseća da podnosilac zahteva tvrdi da su mu redovni sudovi povredili prava garantovana stavom 1, člana 3. [Jednakost pred zakonom], članom 24. [Jednakost pred zakonom], članom 46. [Zaštita imovine] i stavom 2, člana 102. [Opšta načela sudskog sistema] Ustava.
30. S tim u vezi, Sud primećuje da je podnosilac zahteva samo pomenuo gore navedene odredbe i prava garantovana Ustavom, ali nije uopšte obrazložio ili predočio dokaze o tome kako su ova prava garantovana Ustavom povređena u njegovom slučaju.
31. Sud podseća da podnosilac u svom zahtevu u suštini tvrdi pogrešno utvrđivanje činjeničnog stanja od strane Osnovnog suda i Apelacionog suda. S tim u vezi, Sud primećuje da je Osnovni sud u svojoj presudi nakon utvrđivanja činjeničnog stanja i pozivajući se na relevantne zakonske odredbe utvrdio da su tužioci suvlasnici $\frac{1}{2}$ parcele. Ovaj zaključak Osnovnog suda je potvrdio i Apelacioni sud, koji je detaljno obrazložio i obradio tvrdnje podnosioca zahteva predstavljene u njihovoj žalbi.
32. Što se tiče osporene odluke Vrhovnog suda, Sud primećuje da je Vrhovni sud, pozivajući se na relevantne odredbe procesnog prava, zahtev za reviziju podnosioca odbacio kao nedozvoljen, jer je vrednost predmeta spora koju su tužioci naveli u svojoj tužbi, a koja je potvrđena i od strane podnosioca zahteva manja od granične vrednosti predmeta spora koja je neophodna pre nego što se dozvoli revizija, u skladu sa odredbama ZPP-a.
33. Dakle, Sud primećuje da je podnosilac zahteva uglavnom nezadovoljan pravnom kvalifikacijom činjenica i zakona koje su primenili redovni sudovi.
34. S tim u vezi, Sud naglašava da nije zadatak Ustavnog suda da se bavi greškama u činjenicama i zakonu (zakonitosti), koje su navodno izvršili redovni sudovi, osim i u meri u kojoj su mogle povrediti prava i slobode zaštićene Ustavom (ustavnost). Sud sâm ne može oceniti zakon koji je doveo dotle da redovni sud da usvoji jednu umesto neke druge odluke. U suprotnom, Sud bi postupio kao sud „četvrtog stepena“, što bi rezultiralo prevazilaženjem ograničenja koja su dodeljena jurisdikcijom. U stvari, uloga redovnih sudova je da tumače i primenjuju relevantna pravila procesnog i materijalnog prava (Vidi: slučaj *García Ruiz protiv Španije*, ESLJP br. 30544/96 od 21. januara 1999. godine, stav 28 i vidi: slučaj: KI70/11, podnosioci zahteva: *Faik Hima, Magbule Hima i Bestar Hima*, rešenje o neprihvatljivosti od 16. decembra 2011. godine).
35. Sud, takođe, napominje da sama činjenica da se podnosilac zahteva ne slaže sa ishodom odluka redovnih sudova i samo pominjanje relevantnih članova Ustava ne razrađujući njihovu navodnu povredu, nije dovoljno da podnosilac zahteva izgradi tvrdnju o ustavnoj povredi. Kada se tvrde takve povrede Ustava, podnosilac zahteva mora da podnese obrazloženu tvrdnju i uverljiv argument (vidi: slučaj Ustavnog suda, KI136/14, *Abdullah Bajqinca*, rešenje o neprihvatljivosti od 10. februara 2015. godine, stav 33).

36. Pored toga, Sud smatra da podnosilac zahteva nije dokazao i potkrepio svoje tvrdnje o tome kako su postupci okončani u redovnim sudovima bili nepravilni ili proizvoljni, ili da su njegova osnovna prava i slobode zaštićene Ustavom povređene kao rezultat odluka ovih sudova. Sud ponavlja da je tumačenje zakona dužnost redovnih sudova i pitanje je zakonitosti. Podnosilac zahteva nije dokazao nijedno ustavno pitanje (Vidi: slučaj KI63/16, podnosilac zahteva: *Astrit Pira*, rešenje o neprihvatljivosti od 8. avgusta 2016. godine, stav 44 i vidi, i: slučaj KI150/15; KI161/15; KI162/15; KI14/16; KI19/16; KI60/16 i KI64/16, podnosilac zahteva: *Arben Gjokaj, Hysni Hoxha, Driton Pruthi, Milazim Lushtaku, Esat Tahiri, Azem Duraku i Sami Lushtaku*, rešenje o neprihvatljivosti od 15. novembra 2016. godine, stav 62).
37. Na osnovu gore navedenih razloga, Sud zaključuje da činjenice koje je izneo podnosilac zahteva ni na jedan način ne opravdavaju njegovu tvrdnju o povredi članova 3, 24, 46 i 102, garantovanih Ustavom i podnosilac zahteva nije dovoljno potkrepio svoje tvrdnje.
38. Stoga, u skladu sa članom 48. Zakona i pravilom 36 (1) (d) i (2) (b) i (d), zahtev podnosioca je očigledno neosnovan na ustavnim osnovama i shodno tome, neprihvatljiv.

IZ TIH RAZLOGA

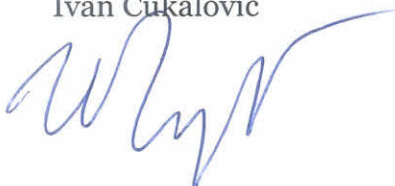
U skladu sa članom 113 (7) Ustava, članom 48. Zakona i pravilom 36 (1) (d) i (2) (b) i (d) Poslovnika, Ustavni sud na sednici održanoj 11. januara 2018. godine jednoglasno

ODLUČUJE

- I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;
- II. DA DOSTAVI ovu odluku stranama;
- III. DA OBJAVI OVU odluku u Službenom listu u skladu sa članom 20.4 Zakona i
- IV. Ova odluka stupa na snagu odmah

Sudija izvestilac

Ivan Čukalović

Predsednica Ustavnog suda

Arta Rama-Hajrizi

